

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obžalovaného **M. B. a spol. pre zločin založenia a podporovania zločineckej skupiny** podľa § 296 Tr. zák. a iné, prerokoval na neverejnom zasadnutí 13. marca 2012 v Bratislave sťažnosti obžalovaných **A. B., M. B. a F. K.** proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 23. februára 2012, sp. zn. PK-1T 26/2011, a takto

r o z h o d o l :

Podľa 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosti obžalovaných A. B., M. B. a F. K. **sa z a m i e t a j ú .**

O d ô v o d n e n i e

Napadnutým uznesením senát Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica (ďalej len súd prvého stupňa) na hlavnom pojednávaní 23. februára 2012 podľa § 72 ods. 1 písm. b/ a § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosti obžalovaných A. B., M. B. a F. K. Súčasne ďalším výrokom podľa § 80 ods. 1 písm. c/, ods. 2 Tr. por. per analogiam s poukazom na článok 154c Ústavy Slovenskej republiky a článok 5 odsek 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd neprijal prevzatie záruky dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obžalovaným A. B.

Svoje rozhodnutie v podstate odôvodnil tým, že v prípade obžalovaných sa od ostatného rozhodovania o dôvodoch väzby nič nezmenilo, dôvody väzby ako boli ustálené u všetkých troch naďalej trvajú. Neprijatie dohľadu probačného a mediačného úradníka ako náhrady za väzbu obžalovaného A. B. odôvodnil okolnosťami prípadu.

Proti tomuto uzneseniu ihneď po jeho vyhlásení na hlavnom pojednávaní zahlásil sťažnosť obhajca všetkých troch obžalovaných do zápisnice o hlavnom pojednávaní (č. 1. 9148/zv. XXIX). Včas podanú sťažnosť do konania neverejného zasadnutia písomne

odôvodnil vlastným podaním iba obžalovaný M. B., prostredníctvom faxu, ktorý došiel Najvyššiemu súdu 12. marca 2012.

V dôvodoch svojej sťažnosti vytýkal súdu prvého stupňa, že jeho žiadosť o prepustenie z väzby zamietol s rovnakým odôvodnením, ako to bolo pri jeho vzatí do väzby dňa 16. februára 2010. Ďalej vytýkal súdu prvého stupňa, že v jeho prípade nepostupoval v súlade so zákonom, pretože mu neumožnil vyjadriť sa ku konkrétnym skutočnostiam a predložiť argumenty a dôvody proti dôvodom väzby. Na konanie o rozhodovaní o väzbe nebol predvolaný, pričom jeho žiadosť, aby nebol prítomný pri vyhlasovaní rozsudku sa vzťahovala iba na tento úkon. Nebola dodržaná kontradiktórnosť konania a bolo porušené jeho právo na spravodlivý proces. V tejto súvislosti poukazoval na rozhodovaciu prax Ústavného súdu, ako aj na prax Európskeho súdu pre ľudské práva. Do pozornosti Najvyššieho súdu dával aj skutočnosť, že konanie o jeho žiadosti, ako aj rozsudok bol prerokovaný bez prítomnosti jeho obhajcu. Dôvody väzby u neho pominuli, preto žiadal zrušiť napadnuté uznesenie a domáhal sa, aby Najvyšší súd prijal možnosť náhrady väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a prepustil ho na slobodu. K sťažnosti doložil aj písomný sľub ako náhradu za jeho väzbu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na podklade riadne a včas podaných sťažností oprávnenou osobou, preskúmal v zmysle § 192 ods. 1 písm. a/, písm. b/ Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovatelia podali sťažnosť ako i konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia a dospel k záveru, že sťažnosti obžalovaných nie sú dôvodné.

Po postupe nariadenom citovaným ustanovením z predloženého spisového materiálu zistil, že proti obžalovaným A. B., M. B. a F. K. sa vedie trestné konanie na základe obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len prokurátor) z 29. júna 2011 č. VII/2Gv 16/10, pre zločin založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák. a iné, pre skutky popísané v obžalobe a ktorých sa mali dopustiť spolu s ďalšími obžalovanými.

Trestné stíhanie proti obžalovaným sa vedie väzobne, pričom všetci traja obžalovaní boli vzatí do väzby na základe návrhu prokurátora uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica z 20. februára 2010, sp. zn. Tp 17/2010, v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky

z 8. marca 2010, sp. zn. 6 Tost 7/2010, podľa § 72 ods. 1 Tr. por. z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. por. a väzba začala plynúť 16. februára 2010. V priebehu prípravného konania ako aj v priebehu hlavných pojednávanií na súde prvého stupňa o väzbe obžalovaných opakovane rozhodoval nielen sudca pre prípravné konanie, resp. senát súdu prvého stupňa, ale dôvodmi väzby sa opakovane zaoberali aj viaceré senáty Najvyššieho súdu, pričom konštatovali, že na dôvodoch väzby sa u obžalovaných od pôvodného rozhodovania nič nezmenilo.

Ďalej Najvyšší súd zistil, že na ostatnom hlavnom pojednávaní senát súdu prvého stupňa vyniesol rozsudok, ktorým uznal **obžalovaných A. B., M. B. a F. K. za vinných v bode 1/ rozsudku** zo zločinu založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296 Tr. zák., **obžalovaných A. B., M. B. v bode 2/ rozsudku** z obzvlášť závažného zločinu vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 3 písm. a/, ods. 4 písm. c/ Tr. zák., s poukazom na § 138 písm. a/, § 141 písm. a/ Tr. zák. sčasti dokonaného, sčasti vo vzťahu k § 186 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák., **obžalovaných A. B., M. B. v bode 3/ rozsudku** z obzvlášť závažného zločinu hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 3 písm. a/, ods. 5 písm. c/ Tr. zák. vo vzťahu k ods. 3 v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a vo vzťahu k ods. 5 dokonaný s poukazom na § 141 písm. a/ Tr. zák., **obžalovaných A. B., M. B. v bode 4/ rozsudku** z obzvlášť závažného zločinu hrubého nátlaku podľa § 190 ods. 1, ods. 5 písm. c/ Tr. zák. s poukazom na § 141 písm. a/ Tr. zák. v súbehu so zločinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 4 písm. b/ Tr. zák., s poukazom na § 141 písm. a/ Tr. zák., **obžalovaného A. B. v bode 5/ rozsudku** zo zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. b/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák., s poukazom na § 140 písm. a/, § 141 písm. a/ Tr. zák., **obžalovaných A. B., M. B., F. K. v bode 6/ rozsudku** z pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák., s poukazom na § 141 písm. a/ Tr. zák., **obžalovaných A. B., M. B. v bode 7/ rozsudku** z obzvlášť závažného zločinu ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. c/, ods. 3 písm. a/ Tr. zák., s poukazom na § 140 písm. a/, § 141 písm. a/ Tr. zák. v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Tr. zák. v súbehu so zločinom poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák., s poukazom na § 140 písm. c/, § 141 písm. a/ Tr. zák., **obžalovaného A. B. v bode 8/ rozsudku** zo zločinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1, ods. 2 písm. a/, ods. 4 písm. b/ Tr. zák., s poukazom na § 141 písm. a/ Tr. zák., **obžalovaného F. K. v bode 9/ rozsudku** z obzvlášť závažného zločinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a/, ods. 4 písm. a/ Tr. zák., s poukazom

na § 141 písm. a/ Tr. zák. a **obžalovaného M. B. v bode 13/ rozsudku** z prečinu nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držania a obchodovania s nimi podľa § 171 ods. 2 Tr. zák., ktorej trestnej činnosti sa mali dopustiť na skutkovom základe podrobne popísanom vo výrokovej časti rozsudku (č. 1. 9081-9087/zv. XXIX).

Za túto trestnú činnosť bol obžalovaný **A. B.** odsúdený podľa § 186 ods. 4 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 7 Tr. zák. s poukazom na § 37 písm. h/, § 41 ods. 2 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 24 (dvadsaťštyri) rokov, pričom na výkon uloženého trestu bol podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu s maximálnym stupňom stráženia. Okrem toho bol obžalovanému uložený podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. trest prepadnutia vecí – mobilný telefón zn. Nokia 6700 s batériou a SIM kartou, ktorých vlastníkom sa stáva štát. Obžalovanému bol podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. uložený aj ochranný dohľad na dobu 3 (troch) rokov.

Obžalovaný **M. B.** bol odsúdený podľa § 186 ods. 4 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 7 písm. h/, § 42 ods. 1 Tr. zák. na súhrnný trest odňatia slobody vo výmere 23 (dvadsaťtri) rokov a 4 (štyri) mesiace, pričom na výkon uloženého trestu bol podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. súd zrušil výrok o treste uloženom M. B. rozsudkom Okresného súdu Bratislava III. z 13. januára 2009, sp. zn. 3T 114/2004, zrušené boli aj všetky ďalšie rozhodnutia obsahovo na tento výrok nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Podľa § 190 ods. 5 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 7 Tr. zák. s poukazom na § 37 písm. h/, § 41 ods. 2, § 43 Tr. zák. bol obžalovanému uložený aj ďalší úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) rok a 8 (osem) mesiacov. Na výkon tohto trestu bol M. B. podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu s maximálnym stupňom stráženia.

Tomuto obžalovanému bol podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. uložený trest prepadnutia vecí – 3 ks mobilných telefónov zn. Nokia s batériami, jednej mačety v puzdre a kovového boxera, pričom vlastníkom prepadnutých vecí sa stáva štát. Taktiež mu bol uložený podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. ochranný dohľad na dobu 3 (troch) rokov.

Obžalovaný **F. K.** bol odsúdený podľa § 295 ods. 4 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 7 Tr. zák., s poukazom na § 37 písm. h/, § 41 ods. 2 Tr. zák. na úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 14 (štrnásť) rokov, pričom na výkon uloženého trestu bol podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 60 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. mu bol uložený trest prepadnutia veci – mobilného telefónu zn. Nokia so SIM kartou, vlastníkom ktorej veci sa stáva štát. Taktiež mu bol podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Tr. zák. uložený ochranný dohľad na dobu 3 (troch) rokov.

Citovaný rozsudok súdu prvého stupňa nenadobudol právoplatnosť, nakoľko všetci traja obžalovaní zahlásili po vyhlásení rozsudku odvolanie prostredníctvom svojho obhajcu do zápisnice o hlavnom pojednávaní proti všetkým jeho výrokom (č. l. 9099/zv. XXIX).

Na ostatnom hlavnom pojednávaní obžalovaný A. B. (na č. l. 8989), obžalovaný M. B. (na č. l. 9057) a F. K. (na č. l. 9051) požiadali o prepustenie z väzby na slobodu. Vo svojej žiadosti v podstate všetci traja uvádzali, že žiadnej trestnej činnosti sa nedopustili a podľa nich dôvody väzby pominuli. O týchto žiadostiach bolo rozhodnuté napadnutým uznesením.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

V prerokúvanej veci podľa zistenia Najvyššieho súdu sa súd prvého stupňa starostlivo zaoberal podstatnými okolnosťami dôležitými pre rozhodnutie o väzbe obžalovaných. So závermi súdu prvého stupňa sa plne stotožňuje, a preto na jeho argumentáciu uvedenú v odôvodnení rozhodnutia stručne odkazuje. Námietky uvedené v sťažnosti obžalovaného M. B. nepovažuje za dôvodné. Väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. je v prípade všetkých troch obžalovaných opodstatnený vzhľadom k tomu, že obžalovaní boli vyššie citovaným rozsudkom, hoci zatiaľ nie právoplatne, uznaní za vinných z obzvlášť závažnej úmyselnej trestnej činnosti, za ktorú im boli uložené veľmi citelné nepodmienečné tresty odňatia slobody. Už samotná táto skutočnosť podľa ustálenej súdnej praxe zakladá

dôvodnú obavu z možného úteku obžalovaných, z ich vyhýbania sa trestnému stíhaniu, či uloženému trestu odňatia slobody. Túto obavu posilňujú aj zistené skutočnosti, na ktoré bolo poukazované už v predchádzajúcich rozhodnutiach o väzbe obžalovaných.

Pokiaľ ide o druhý z väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por., tzv. kolúznej väzby, sťažnostný súd sa plne stotožnil so záverom súdu prvého stupňa. Trestné stíhanie ešte nie je právoplatne ukončené, nie je vylúčené, že vo veci bude potrebné doplniť dokazovanie výsluchmi ďalších svedkov a vzhľadom na zistené aktivity bývalého obhajcu obžalovaných sú obavy z marenia objasňovania skutočností dôležitých pre trestné konanie plne opodstatnené.

Čo sa týka väzobného dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por., ten je daný u všetkých troch obvinených už samotnou povahou trestnej činnosti. Reálnosť tejto obavy vyplýva z toho, že trestná činnosť obžalovaných nespočívala len v nejakom náhodnom či ojedinelom konaní. Trestná vec obžalovaných je súčasťou trestnej činnosti zločineckej skupiny, v ktorej sú trestné stíhané aj ďalšie osoby.

Zároveň je potrebné konštatovať, že súd prvého stupňa koná v posudzovanej veci plynulo a sťažnostný súd v tejto súvislosti nezistil na strane súdu prvého stupňa žiadne neodôvodnené prieťahy. Obžaloba bola podaná na súde prvého stupňa 30. júna 2011, hlavné pojednávanie prebiehalo od 12. septembra 2011 do 23. februára 2012, kedy bol vyhlásený rozsudok, ktorým boli obžalovaní uznaní za vinných a boli im uložené vyššie uvedené tresty odňatia slobody. Vzhľadom na počet obžalovaných a rozsah ich trestnej činnosti možno konštatovať, že súd prvého stupňa pri dodržaní základných zásad trestného konania rozhodol vo veci v primeranej lehote.

Námietky obžalovaného M. B., že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o väzbe porušil jeho právo na spravodlivý proces, nakoľko nemal možnosť vyjadriť sa k dôvodom väzby, nie sú opodstatnené. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní vyplýva, že obžalovaný vo svojej záverečnej reči (č. l. 9057) požiadal o prepustenie na slobodu, nakoľko dôvody väzby pominuli, teda mal možnosť súdu prvého stupňa pred jeho rozhodnutím uviesť argumenty, ktoré by vylučovali jeho ďalšie zotrvanie vo väzbe. Okrem toho obžalovaný využil právo posledného slova (č. l. 9059), kde sa mohol znovu vyjadriť k dôvodom väzby. Kontradiktórnosť konania bola v prípade obžalovaných dodržaná.

Rovnako nie sú dôvodné námietky obžalovaného M. B., že v posudzovanej veci došlo k porušeniu jeho práva na obhajobu, pretože pri vyhlasovaní rozsudku nebol prítomný jeho obhajca, ktorý bol 21. februára 2012 zadržaný policajnými zložkami.

Sťažnostný súd zistil, že na hlavnom pojednávaní dňa 21. februára 2012 (č. l. 9029-9030) boli prednesené záverečné reči, pričom na tomto pojednávaní bol prítomný i zvolený obhajca obžalovaného JUDr. K., ktorý predniesol záverečnú reč. Na záver hlavného pojednávania JUDr. K. požiadal senát, aby ospravedlnil jeho neúčast' na hlavnom pojednávaní dňa 23. februára 2012, kedy bude prítomný náhradný obhajca JUDr. J. Samotný obžalovaný prehlásil, že sa odmieta zúčastniť vyhlásenia rozsudku. Následne predseda senátu hlavné pojednávanie dňa 21. februára 2012 o 17.10 hod. prerušil za účelom porady senátu s tým, že sa bude pokračovať 23. februára 2012 o 10.00 hod. vyhlásením rozhodnutia. Z uvedeného vyplýva, že vo veci už neprichádzalo do úvahy vykonávanie žiadnych dôkazov, teda reálne poskytovanie právnej pomoci zo strany obhajcu. Tu treba vychádzať z ustanovenia § 44 Tr. por., ktoré upravuje práva a povinnosti obhajcu. Pri vyhlasovaní rozsudku obhajca už žiadnu právnu pomoc klientovi neposkytuje. Po jeho vyhlásení môže akurát klientovi poradiť ako reagovať na rozhodnutie súdu. Obžalovaný však odmietol účasť na vyhlasovaní rozhodnutia, preto neprichádzala do úvahy jeho porada s obhajcom. V tejto súvislosti sťažnostný súd obžalovanému pripomína, že pri vyhlasovaní rozhodnutí bol prítomný náhradný obhajca JUDr. J., ktorý po vyhlásení rozhodnutí podal za obžalovaného opravné prostriedky proti všetkým výrokom súdu prvého stupňa. Z uvedeného vyplýva, že k žiadnej ujme na právach obžalovaného nedošlo.

Zákonu zodpovedá aj výrok, ktorým súd prvého stupňa nevyhovел návrhu obžalovaného A. B. na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obžalovaným. Ani sťažnostný súd nezistil u obžalovaného také výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali použitie tohto procesného inštitútu. V tejto súvislosti pripomína, že použitie tohto inštitútu neprichádza do úvahy ani v prípade obžalovaného M. B. Obžalovaní sú trestne stíhaní za obzvlášť závažné zločiny a v spise zadokumentované skutočnosti vylučujú predpoklad, že by účel väzby v ich prípade bolo možné dosiahnuť dohľadom mediačného a probačného úradníka. Námietky obžalovaného M. B. v tomto smere nie sú opodstatnené. Zo strany obžalovaného ide iba o nesprávny, avšak jemu vyhovujúci výklad ustanovenia článku 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len Dohovor).

Podľa článku 5 ods. 3 Dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený osobnej slobody v súlade s ustanovením odseku 1 písmeno c/ tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

Z citovaného článku Dohovoru teda nikde nevyplýva povinnosť súdu prepustiť obžalovaného z väzby na slobodu. Ide len o možnosť takéhoto postupu. Rovnako ani II. diel Ústavy Slovenskej republiky (zák. č. 460/1992 Zb. v znení neskorších predpisov), ktorý upravuje základné práva a slobody v článku 17 nezahŕňa povinnosť súdov prijať procesné inštitúty nahrádzajúce v tom ktorom prípade väzbu obžalovaného.

Nakoľko obžalovaní vo svojich sťažnostiach Najvyššiemu súdu žiadne ďalšie argumenty nepredložili, Najvyšší súd sa preto nemohol nimi bližšie zaoberať a po preskúmaní výrokov napadnutého uznesenia, ktoré netrpeli žiadnou chybou, pričom nezistil žiadne pochybenie ani v konaní, ktoré napadnutému uzneseniu predchádzalo, musel Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodnúť tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 13. marca 2012

JUDr. Juraj K l i m e n t , v. r.
predseda senátu

Vypracoval: JUDr. Peter Szabo

Za správnosť vyhotovenia: Anna Halászová